

'HEP' İLE 'HİÇ' ARASINDA SİSİFOS'UN YAZGISINDA BİR DERVİŞ: AHMET NECDET VE ŞİİRİ

Sibel BULUT

...Geleceğin Fikirleri...

'Hep' ile 'Hiç' Arasında Sisifos'un Yazgısında Bir Derviş: Ahmet Necdet ve Şiiri

Sibel BULUT

ISBN: 978-625-8499-27-8

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'ne aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Sayın okuyucularımız, bandrolsüz yayınları satın almamanızı diliyoruz.

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

Yayın Koordinatörü: Ferit RESULOĞULLARI

Kapak Tasarımı & Mizanpaj: Serkan AKKUŞ

1. Baskı: Ankara | Mart, 2022

Baskı: Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret Anonim Şirketi

Beytepe Köy Yolu No: 3 Çankaya/ANKARA

Tel: 0 312 266 44 10

Yayıncı Sertifika No: 41575

Matbaa Sertifika No: 46519

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetekyayincilik@gmail.com

'HEP' İLE 'HİÇ' ARASINDA SİSİFOS'UN YAZGISINDA BİR DERVİŞ: AHMET NECDET VE ŞİİRİ

Sibel BULUT

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ

BİRİNCİ BÖLÜM	11
1. AHMET NECDET (SÖZER)'İN YAŞAMI, EDEBİ ŞAHSİYETİ VE ESERLERİ.....	11
1.1. YAŞAMÖYKÜSÜ VE EDEBÎ YAŞAMI.....	11
1.1.1. <i>Ailesi, Çocukluğu, İlk ve Ortaöğrenimi</i>	11
1.1.2. <i>Üniversite Eğitimi, Askerliği, Şiire Dönüşü ve Öğretmenliği</i>	13
1.1.3. <i>Akademisyenliği ve “Deneme” Dergisi ile Şiire Yeniden Dönüşü</i>	14
1.1.4. <i>İzmir, Evlilik ve Şiir Yeniden</i>	15
1.1.5. <i>Bursa ve Bir Buruk Emeklilik</i>	18
1.1.6. <i>“Bir Çift Mavi Göz”ün Vedası ve “Tepeüstü Palas’tan İkinci Gelin”</i>	21
1.1.7. <i>Ölümü ve Yarım Kalan Mirası</i>	23
1.2. EDEBÎ GÖRÜŞLERİ	23
1.2.1. <i>Şiir Nedir? Şiire Dair Soru ve Cevaplar</i>	24
1.2.2. <i>Şiirde Vezin, Şiir ve Müzik, Şiir ve Resim İlişkisi</i>	33
1.2.3. <i>Şiir/Şair ve Gelenek</i>	34
1.2.4. <i>Şiir Çevirisi</i>	38
1.2.5. <i>Şiir Antolojileri</i>	40
1.2.6. <i>Çağdaş Şiire Dair</i>	43
1.2.6.1. <i>Güncel Soru/n/lar:</i>	43
1.2.6.2. <i>Çağdaş Şairler</i>	45
1.2.7. <i>Batı Edebiyatı</i>	47
1.2.8. <i>Edebî Kavgaları</i>	49
1.3. ESERLERİ	54
1.3.1. <i>Şiir Kitaplar</i>	54
1.3.2. <i>Tiyatro Eserleri</i>	55
1.3.3. <i>Deneme ve İncelemeleri</i>	55
1.3.4. <i>Günlükleri</i>	55
1.3.5. <i>Yabancı Dilden Çevirileri</i>	55
1.3.6. <i>Dil-içi Çevirileri</i>	56

İKİNCİ BÖLÜM

2. “HEP İLE HİÇ ARASINDA”: ŞİİRLERİN KONU VE TEMA BAKIMINDAN İNCELENMESİ	57
2.1. İÇ ÂLEM UNSURLARI	57
2.1.1. <i>Aşk</i>	57
2.1.2. <i>Yalnızlık</i>	65
2.1.3. <i>Ölüm</i>	66
2.1.4. <i>Yaşam</i>	68
2.2. DIŞ ÂLEM UNSURLARI.....	70
2.2.1. TABİAT.....	70
2.2.2. <i>Kent</i>	74
2.2.3. <i>Memleket Sevgisi</i>	76
2.2.4. <i>Zaman</i>	78
2.2.4.1. <i>Tanpınar’ın İzinde “An”ın Parçalanmaz Akışında:</i>	78
2.2.4.2. <i>Hâşim’in Zamanında, Günün Bölümlerinde:</i>	80
2.2.4.3. <i>Pasternak’ın Sonsuzluğunda, Yokluğun Çokluğunda:</i>	82
2.3. DİĞER KONULAR	84
2.3.1. <i>Sisifos’un Yazgısından Tasavvufa Benlik ve Varoluş Sorgusu</i>	84
2.3.2. <i>Sanat</i>	87
2.3.3. <i>Mizahî ve Yergi Konulu Şiirler</i>	89
2.3.4. <i>İthaf Edilmiş Şiirler</i>	91

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. GELENEKLE MODERN ARASINDA: ŞİİRLERİN YAPI BAKIMINDAN İNCELENMESİ	93
3.1. NAZİM BİRİMİ	93
3.2. NAZİM ŞEKLİ	95
3.2.1. <i>Geleneğe Bağlı Nazım Şekilleri</i>	96
3.2.2. <i>Geleneğe Ait Nazım Şekillerinin Değiştirilmesiyle Elde Edilen Nazım Şekilleri</i>	98
3.2.2.1. <i>Halk Şiiri Nazım Şekilleri</i>	98
3.2.2.2. <i>Divan Şiiri Nazım Şekilleri</i>	101
3.2.3. <i>Yeni Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri</i>	111
3.2.3.1. <i>Düzenli Nazım Şekilleri</i>	111
3.2.3.1.1. <i>Sone:</i>	111

3.2.3.1.2. Düz, Çapraz ve Sarma Uyaktan Oluşan Nazım Şekilleri.....	112
3.2.3.2. Serbest Düzenli Nazım Şekilleri.....	113
3.2.3.2.1. Eşit Dizeli Nazım Şekilleri.....	113
3.2.3.2.2. Karışık Dizeli Nazım Şekilleri.....	114
3.2.3.3. Düzyazı Şiir.....	116
3.2.4. Japon Şiiri Nazım Şekilleri.....	117
3.2.4.1. Haiku.....	117
3.2.4.2. Tanka.....	121

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. AHMET NECDET'İN ŞİİRLERİNDE DİL VE ÜSLÛP	123
4.1. DİL.....	123
4.1.1. Söz Dağarcığı.....	123
4.1.2. Dil Sapmaları.....	127
4.1.3. Konuşma Dili.....	129
4.1.4. Cümle.....	130
4.2. ÜSLÛP.....	132
4.2.1. Yahya Kemal'in İzinde Lirizmin Yeniden Keşfi.....	133
4.2.2. Ahmet Hâşim'in Hayallerine Ortak Soyutlama Üslûbu.....	135
4.2.3. Mâniden Orhan Veli'ye Orhan Veli'den Haiku ve Tankaya Yalın Üslûp.....	138
4.2.2. İmaj Dünyası ve Semboller.....	141
4.2.3. Ritm ve Ahenk Unsurları.....	143
4.2.3.1. Vezin, Uyak ve Redif.....	144
4.2.3.2. Asonans ve Aliterasyon.....	147
4.2.3.3. Yinelemeler.....	149
SONUÇ.....	151
KAYNAKLAR.....	153
EKLER.....	157

ÖN SÖZ

70’li yılların sonlarından itibaren yayımladığı şiirleriyle çağdaş Türk şiirine dâhil olan Ahmet Necdet, şairin gelenekle bağı söz konusu olduğunda adı anılan isimlerden biridir. Hakkında yazılan ya da sadece adı geçirilen birkaç akademik yazı ve kendisiyle yapılan röportajlarda, divan şiiri geleneği bağlamında sınırlı bir açıdan değerlendirilen şairin şiir dünyası, çalışmamıza dek bütünlüklü biçimde ele alınmamıştır. Bu çalışmanın ortaya çıkmasına da değerli meslektaşım Dr. Öğr Üyesi Nurtaç Ergun Atbaşı ile kaleme aldığımız “Modern Türk Şiirinde Divan Sahibi Şairler” konulu bir makale vesile olmuştur. *İnce Divan’ı* ile söz konusu makaleye dahil olan şairlerden biri de Ahmet Necdet’tir. Ahmet Necdet şiirinin bir yüzüyle karşılaştığımız söz konusu araştırma, onun estetik dünyasına kapı aralamış ve tamamını aydınlatma amacını taşıyan bu kitabın konusu olmuştur.

Çalışmaya başlar başlamaz Ahmet Necdet’in yarattı evrenini hakkıyla ortaya koyabilmek adına, mizacını ve yaşamöyküsünü aydınlatmak gerekliliğinden aile bireyleriyle iletişim kurulmuş; ancak ne yazık ki ümit edilen destek ve bilgiler alınamamıştır. Görev yaptığı kurumlardaki meslektaş ve öğrencilerine de aynı amaçla başvurulmuş, Prof. Dr. Şevket Işık’tan edindiğimiz kıymetli bilgiler ve kişisel arşivinden sağladığı fotoğraflar dışında ulaştığımız isimlerden veri sağlanamamıştır. Karşılaşılan bu güçlükler ve boşluklar yine şaire başvurularak, deneme-günlük tarzında kaleme aldığı kitap ve yazıları ile söyleşilerinde paylaştığı yaşamöyküsü ve hayata bakışına dair aktardıklarıyla aşılmaya çalışılmıştır. Çerçeveyi geleneğin kalıp ve motiflerine dayandırsa da içeriği kendi duyuş ve düşünüsüyle, şekillendiren Ahmet Necdet’in şiiri, şüphesiz yaşadıklarının ve mizacının en açık kanıtıdır. Dolayısıyla içerik çözümlemesi de bu boşluğu doldurmamızda etkili olmuştur. Tüm bunlara yazar ve eleştirmen dostlarının yazı ya da anılarında şaire dair aktardıkları da eklenince Ahmet Necdet portresi de insan sıcaklığına kavuşmuştur. Çalışmanın diğer aşamalarında Ahmet Necdet’in sanat anlayışı, devrindeki yeri ve edebiyat dünyasıyla ilişkisi saptanmış, şiirleri içerik, biçim, dil ve üslûp bakımından çözümlenerek hem şairin şiir dünyası hem de çağdaş Türk şiiri içindeki konumu aydınlatılmıştır.

Destek ve yardımları olmasa bu yolculuğu asla tamamlayamayacağımdan, sabır ve emekleriyle çalışmanın asıl sahibi olan aileme, annesiyle geçireceği zamandan fedakârlık ederek kitabı takdim eden bu satırlara erişmemi mümkün kılan minik destekçim biricik kızım İdil’e, akademik hayatta rehberim olan değerli hocam Prof. Dr. Âbide Doğan’a, basım aşamasında desteğini esirgemeyen ağabeyim Serkan Akkuş’a sonsuz teşekkürlerimle.

Sibel BULUT

Ankara-2022